

Sammanställning av Statskontorets förslag till åtgärder inom det kommunala utjämningsystemet

Sammanställning av Statskontorets förslag till åtgärder inom det kommunala utjämnings-systemet

1 Inledning och sammanfattning

Statskontoret har sedan 2008 i uppdrag att följa upp systemet för kommunalekonomisk utjämning. Detta uppdrag framgår av myndighetens instruktion. Under åren 2013–2015 lämnade Statskontoret fem rapporter till regeringen som innehåller förslag till förändringar i det kommunalekonomiska utjämningsystemet. Denna PM beskriver kortfattat innehållet i dessa rapporter.

Ett av Statskontorets förslag har genomförts. Det gäller förslaget om att distrikt i stället för församling ska vara indelningsgrund i delmodellen för barn och ungdomar med utländsk bakgrund. Den nya indelningsgrunden gäller från och med 2017 (se avsnitt 2.5 nedan).

Tabellen nedan visar en sammanfattande översikt över de fem rapporter som innehåller förslag till åtgärder. Avsnitt 2 i denna PM beskriver sedan innehållet i dessa rapporter.

I bilagan till denna PM redovisas de övriga publikationer som Statskontoret överlämnat till regeringen som på olika sätt behandlar den kommunala utjämningen. Men dessa publikationer innehåller inga konkreta förslag till förändringar i utjämningsystemet.

Statskontorets förslag till åtgärder inom det kommunala utjämnings-systemet 2013–2015

År	Rapport	Typ av åtgärd	Kommentar
2013	Översyn av hälso- och sjukvårdsmodellen i kostnadsutjämnningen för landsting (2013:9)	Förslag om att förändra datamaterial och klassindelning av åldersvariabeln i matrismodellen.	Inte genomfört.
2013	Gles bebyggelsestruktur i kostnadsutjämnningen – alternativ till Tillväxtanalys fördelningsmetod (2013:11)	Förslag om en ny fördelningsmetod i de delmodeller i kostnadsutjämnningen som påverkas av merkostnader på grund av gles bebyggelsestruktur.	Inte genomfört.
2014	Kommunal utjämning för individ- och familjeomsorg (IFO) – förslag till justeringar (2014:20)	Förslag om att förändra variabel-upsättningen i IFO-modellen.	Inte genomfört.
2015	Delmodellen för förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet – förslag till uppdateringar (2015:5)	Förslag om att förändra indelningsgrunden i delmodellen till kommun (i stället för kommungrupp) och att korrigera vistelsetider för barn till arbetslösa.	Inte genomfört.
2015	Uppdaterad indelningsgrund i delmodellen för barn och ungdomar med utländsk bakgrund (2015:19)	Förslag om att ändra indelningsgrund till distrikt (i stället för församling).	Förslaget genomfört från och med utjämningsåret 2017.

2 Rapporter med förslag till åtgärder i det kommunalekonomiska utjämnings-systemet 2013–2015

Nedan beskrivs kortfattat innehållet i de fem rapporter från Statskontoret som innehåller förslag till åtgärder inom den kommunala utjämnningen. Dessa rapporter överlämnades till regeringen under perioden 2013–2015. I sammanställningen redovisas bland annat vilket uppdrag som Statskontoret fick, vilka åtgärder som föreslås, vilka motiv som fanns för förslagen och om åtgärderna genomförts. Rubrikerna nedan överensstämmer med rapporternas titlar.

2.1 Översyn av hälso- och sjukvårdsmodellen i kostnadsutjämningsen för landsting (2013:9)

Översynen genomfördes inom ramen för Statskontorets instruktionsenliga uppdrag att följa upp systemet för kommunalekonomisk utjämning (inget särskilt regeringsbeslut om uppdrag). Översynen genomfördes i samråd med Finansdepartementet.

2.1.1 Uppdraget

Översynen behandlade tre frågor:

1. Hur ska man i modellen kunna säkerställa tillgången till nödvändiga uppgifter om kostnaderna för hälso- och sjukvård?
2. Hur kan och bör man i en framtida modell ta hänsyn till eventuella regionala skillnader i sjukvårdsbehov som beror på skillnader i socioekonomiska bakgrundsfaktorer?
3. Hur kan man i modellen ta hänsyn till gränspendlingen, det vill säga att de svenska registren inte visar gränspendlarnas verkliga inkomst eller sysselsättningsstatus?

2.1.2 Föreslagna åtgärder

- Att man vid nästa uppdatering av kostnadsmatrisen i hälso- och sjukvårdsmodeller använder kostnadsdata som baseras på Socialstyrelsens patientregister i stället för kostnadsdata från Skåne läns landsting. Metoden innebär att man samlar in kostnadsdata med representation från hela landet (inte bara från Skåne län).
- Att åldersvariabeln får en ny klassindelning, så att den efter nästa uppdatering består av åldersklasserna: 0 år, 1–4 år, 5–19 år, 20–49 år, 50–59 år, 60–69 år, 70–79 år samt 80 år och äldre.
- Att man behåller de nuvarande variablerna i kostnadsmatrisen.

De föreslagna förändringarna har inte genomförts.

2.1.3 Motiv för förslagen

Motiv för byte till kostnadsdata från patientregistret

Ambitionsnivån kan påverka: Hälso- och sjukvårdsmodellen baserar omfördelningen i modellen på kostnadsdata endast från ett landsting (Skåne läns landsting). Men kostnaderna för olika vårdinsatser och patientgrupper inom detta landsting kan vara påverkade av den ambitions- och effektivitetsnivå man har inom de olika verksamheterna.

Kostnadsskillnaderna är möjligen inte representativa: En annan fråga är om de kostnadsskillnader som finns i landstinget i Skåne län mellan olika varia-

belalternativ skulle få samma tyngd och därmed samma omfördelnings-effekt om de baserades på kostnadsdata från hela riket. Detta gäller exempelvis mellan boende i småhus eller boende i hyreslägenhet.

Det kan ifrågasättas om ett kostnadsunderlag som endast bygger på konstaterade kostnadsskillnader inom ett landsting kan användas som måttstock för en omfördelning som ska utjämna för strukturella kostnadsskillnader mellan olika landsting.

Osäker datatillgång: Den nuvarande insamlingsmetoden förutsätter att staten har tillgång till personnummerbaserad kostnadsdata för samtliga invånare i Skåne läns landsting som har fått hälso- och sjukvårdsinsatser under ett givet år. Men det finns ingen skyldighet för landstinget att överlämna sådana uppgifter till statliga företrädare.

Gränspendlingen kan påverka: Personer som bor i ett land och som arbetar i ett annat ingår i många fall inte i inkomst- och sysselsättningsstatistiken i sitt boendeland. Det medför att den officiella statistiken ger en ofullständig bild av antalet personer med arbetsinkomst och av sysselsättningsgraden i kommuner och landsting med omfattande arbetspendling över en landsgräns.

Eftersom kostnadsmatrisen baseras på Skåne, som har relativt många gränspendlare, kommer sjukvårdskostnaderna att underskattas för de individer som har låg sysselsättningsgrad och som saknar registrerade förvärvsinkomster.

Nackdelar med att använda kostnadsdata från patientregistret

Patientregistret innehåller inga data om insatser (och kostnader) från primärvården. Registret saknar också data om de insatser inom den öppna specialistvården som utförs av annan sjukvårdspersonal än läkare. Statskontoret bedömde att detta endast påverkar utfallet i begränsad utsträckning och att tillgången och tillförlitligheten i dessa data på sikt kommer att förbättras.

Prövning av variablerna i modellen

Statskontoret bedömde att variablerna i modellen på ett konsekvent sätt speglar kostnadsskillnaderna för hälso- och sjukvårdsinsatser i befolkningen, både i riket som helhet och i de enskilda landstingen. Ingen av variablerna saknar helt betydelse för slutresultatet av omfördelningen.

Statskontoret bedömde också att variablerna i matrismodellen även fångar in de regionala kostnadsskillnaderna för den mest vårdkrävande gruppen (i praktiken gruppen med de högsta vårdkostnaderna). Som stöd för bedömningarna gjordes ett T-test. Resultaten visade att vården i samtliga landsting var signifikant dyrare för den dyraste gruppen för var och en av variablerna (vid ett tröskelvärde på 0,05).

2.2 Gles bebyggelsestruktur i kostnadsutjämningsmetoden – alternativ till Tillväxtanalys fördelningsmetod (2013:11)

Rapporten togs fram inom ramen för det instruktionsenliga uppdraget att följa upp systemet för kommunalekonomisk utjämningsmetod (inget särskilt regeringsbeslut om uppdrag). Projektet genomfördes i samråd med Finansdepartementet.

2.2.1 Uppdraget

Syftet med rapporten var att:

- beskriva Tillväxtanalys fördelningsmetod för gles bebyggelsestruktur i kostnadsutjämningsmetoden
- beskriva möjliga alternativ till metoden
- om möjligt lämna förslag till ny fördelningsmetod för att ersätta Tillväxtanalys fördelningsmetod.

2.2.2 Föreslagna åtgärder

Statskontoret föreslår i rapporten en ny fördelningsmetod i de delmodeller i kostnadsutjämningsmetoden som påverkas av merkostnader på grund av gles bebyggelsestruktur. Fördelningsmetoden skulle bygga på variablerna invånardistans och tätortsgrad. För landstingen presenterade Statskontoret två olika förslag till ny fördelningsmetod. Den ena metoden är likvärdig med den som presenterats för kommunerna och den andra innebär att Utjämningskommittén. 08:s förslag skulle användas som schablon vid fördelningen. Statskontoret bedömde att den föreslagna fördelningsmetoden löste problemen med den nuvarande metoden och ansåg att den skulle vara enkel och transparent. Den föreslagna metoden skulle också medföra lägre förvaltningskostnader.

Förslaget om en ny fördelningsmetod har inte genomförts.

2.2.3 Motiv för förslagen

Den nuvarande fördelningsmodellen för gles bebyggelsestruktur är inte transparent, komplex, detaljerad och dyr att förvalta. Dataunderlaget är dessutom stundtals osäkert. Utjämningskommittén. 08:s förslag för fördelningsmodellen för gles bebyggelsestruktur innebär inte, enligt Statskontorets mening, någon förenkling. Det har saknats ett formellt myndighetsansvar för merkostnadsberäkningar när det gäller gles bebyggelsestruktur och beräkningarna har präglats av ett *ad hoc*-förfarande. Det har därför inte skett några kontinuerliga uppdateringar av modellen.

Frågan har hanterats genom förhandlingar mellan Finansdepartementet, kommittéerna och före detta Glesbyggsverket och därefter Tillväxtanalys.

Dessa förhandlingar har varit knutna till varje enskilt uppdrag. Det saknas således författningsreglering av Tillväxtanalys uppgifter i sammanhanget och det finns inte någon kontinuerlig finansiering av myndighetens insatser.¹ Detta har lett till att Tillväxtanalys inte har skapat någon förvaltningsorganisation för fördelningsmodellen. Beräkningsunderlaget har endast uppdaterats på beställning av de senaste utredningarna.

2.3 Kommunal utjämning för individ- och familjeomsorg (IFO) – förslag till justeringar (2014:20)

Regeringsuppdrag med utgångspunkt i utformningen av delmodellen för individ- och familjeomsorg som började gälla den 1 januari 2014.

2.3.1 Uppdraget

Syftet var att undersöka om det finns alternativ till de påverkbara variablerna och om möjligt lämna förslag till sådana alternativ. Statskontoret utförde också en alternativ beräkning av utfallet av delmodellen för enskilda kommuner.

2.3.2 Föreslagna åtgärder

I rapporten föreslår Statskontoret följande förändringar i IFO-modellen:

- Variabeln andel av kommunens befolkning med ekonomiskt bistånd längre tid än sex månader tas bort.
- Variabeln andelen av kommunbefolkningen som bor i flerfamiljshus byggda 1965–1975 tas bort.
- Barnfattigdom föreslås ingå i IFO-modellen. Barnfattigdom definieras som andelen barn som lever på en ekonomisk standard som understiger 60 procent av medianinkomsten. Underlaget för beräkningen av barnfattigdom justeras för gränspendling. Inkomster från ekonomiskt bistånd räknas inte med vid beräkningen av variabeln för barnfattigdom.

Förslagen till förändringar innebär att IFO-modellen skulle innehålla följande fyra förklarande variabler:

- andel arbetslösa utan ersättning i befolkningen
- andel lågutbildade födda i Sverige (20–40 år)
- kvadratroten ur tätortsbefolkningens storlek i kommunen

¹ Finansieringsfrågan har också tagits upp av Utjämningskommittén.08 (SOU 2011:39).

- barnfattigdom (definierad som andelen barn som lever på en ekonomisk standard som understiger 60 procent av medianinkomsten justerad för försörjningsbörda).

De föreslagna förändringarna har inte genomförts.

2.3.3 Motiv för förslagen

Nedan återges motiven för de föreslagna förändringarna i IFO-modellen.

Skäl för att ta bort variabeln ”andelen av kommunens befolkning med ekonomiskt bistånd längre tid än sex månader”

Variabeln står för merparten av kommunernas utgifter för ekonomiskt bistånd, vilket ger ett slags cirkelsamband i den nuvarande IFO-modellen. Det finns också en risk för att denna variabel kan påverkas av kommunala beslut och att besluten därmed även kan påverka avgifter och bidrag inom kostnadsutjämningen. Utan variabeln ger de andra förklarande variablerna mer inbördes renodlade, signifikanta och starka effekter i IFO-modellen.

Skäl för att ta bort variabeln ”andelen av kommunbefolkningen som bor i flerfamiljshus byggda 1965–1975”

Variabeln är instabil och ger svårförklarliga variationer från år till år. Genom att ta bort denna variabel blir IFO-modellen mer transparent. Dessutom underlättas driften vid Statistiska centralbyrån (SCB).

Skäl för att införa variabeln ”barnfattigdom” som förklarande variabel

Fattigdom kan förväntas ha en betydande inverkan på flera behov av insatser för individ- och familjeomsorg. Statskontoret undersökte olika alternativ och bedömde att IFO-modellen bör innehålla variabeln *andelen barn som lever på en ekonomisk standard som understiger 60 procent av medianinkomsten justerad för försörjningsbörda*, i stället för de två variabler som Statskontoret föreslår ska tas bort från IFO-modellen. Underlaget justerades för gränspendling eftersom det inte finns uppgifter om gränspendlares löneinkomster i andra länder i SCB:s inkomststatistik. Inkomsterna av ekonomiskt bistånd räknas inte in i den disponibla inkomsten då variabeln för barnfattigdom beräknas, för att undvika möjlig påverkan på variabeln från kommunernas sida.

2.3.4 Nackdelar med förslaget

En nackdel med förslaget är att modellens förklaringsgrad sjunker. Förklaringsgraden i den nuvarande IFO-modellen är 67 procent och den föreslagna IFO-modellen ger en förklaringsgrad på 57 procent.

2.3.5 Utgångspunkter i utredningsarbetet med IFO-modellen

I analysarbete ställdes ett antal kriterier upp för val av förklarade variabler i IFO-modellen. Dessa kriterier beskrivs nedan.

Opåverkbarhet: De förklarande variablerna ska vara opåverkbara, en generell princip i det kommunala utjämningsystemet.

Trovärdighet: Liksom alla andra modeller i kostnadsutjämnningen ska IFO-modellen vara trovärdig. Det innebär att de variabler som styr utjämnningen mellan kommunerna för IFO-verksamheten kan motiveras utifrån relevanta samband. Det ska därför vara möjligt att förstå sambanden mellan de förklarande variabler som ingår i IFO-modellen och kostnaderna för IFO-verksamheterna i kommunerna.

Förvaltningskostnaderna ska inte öka: En revidering av IFO-modellen ska inte medföra att de löpande förvaltningskostnaderna blir högre än med den nuvarande IFO-modellen. Förvaltningskostnaderna omfattar kostnaderna för att leverera och bearbeta data som ligger till grund för modellen. I förvaltningskostnaderna ingår också kostnaderna för att uppdatera olika parametrar i regressionskvationen.

Stabilitet: Metoden bör inte inrymma tröskeleffekter som innebär att små förändringar i de förklarande variablerna ger stora fördelningsutslag som inte motiveras av verkliga kostnadsförändringar för IFO-verksamheten. Utfallen av kostnadsutjämnningen för de enskilda kommunerna bör som regel även förändras i små steg från år till år, snarare än i stora steg.

Tillförlitlig dataförsörjning: Variablerna bör vara lättillgängliga och allmänt accepterade. Valet av förklarande variabler i IFO-modellen bör därför bygga på offentliga data som SCB eller någon annan statistikmyndighet publicerar offentligt och som på ett enkelt sätt kan samlas in.

2.4 Delmodellen för förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet – förslag till uppdateringar (2015:5)

Regeringsuppdrag om att uppdatera det underlag om barnens vistelsetider som används i delmodellen för förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet i kostnadsutjämnningen.²

² Regeringsbeslut Fi2014/2297 (delvis), 2014-06-19. Regeringsuppdraget innehåller även ett uppdrag om att undersöka om den distriktsindelning som infördes 1 januari 2016 i folkbokföringsdatabasen bör utgöra indelningsgrund i delmodellen för barn och ungdomar med utländsk bakgrund. Detta uppdrag redovisas i Statskontorets rapport *Uppdaterad indelningsgrund i delmodellen för barn och ungdomar med utländsk bakgrund* (2015:19).

2.4.1 Uppdraget

Uppdraget innehåller två delfrågor när det gäller hur ersättningen för vistelsetidskomponenten ska beräknas. Statskontoret fick i uppdrag av regeringen att:

- undersöka om indelningsgrunden ska vara kommungrupp eller kommun
- undersöka om reduceringen på 50 procent av genomslaget för skillnader i de genomsnittliga vistelsetiderna ska kvarstå eller inte.

2.4.2 Föreslagna åtgärder

I rapporten föreslår Statskontoret att vistelsetidskomponenten i delmodellen ska uppdateras enligt följande:

- Indelningsgrunden ska vara kommun (i stället för kommungrupp).
- Reduceringen på 50 procent av genomslaget för skillnader i de genomsnittliga vistelsetiderna ska kvarstå.
- De genomsnittliga vistelsetiderna som ska användas i delmodellen ska korrigeras och baseras på grunduppgifter där barn till arbetslösa och föräldralediga inte kan ha fler timmar än 15. Syftet är att undvika att kommuner kompenseras för en högre servicenivå än vad skollagen kräver.

De föreslagna förändringarna har inte genomförts.

2.4.3 Motiv för förslagen

Indelningsgrunden ska vara kommun: Statskontorets föreslog att kommun ska vara indelningsgrund eftersom den genomsnittliga vistelsetiden varierar relativt mycket mellan enskilda kommuner i samma kommungrupp. Statskontoret bedömde att de aktuella uppgifterna om vistelsetider har tillräckligt god kvalitet. Dessa uppgifter baseras på en urvalsundersökning.

Reduceringen av de genomsnittliga vistelsetiderna ska inte förändras: Vistelsetiden har ett relativt starkt samband med kostnaden per invånare för förskoleverksamheten i kommunen. Men Statskontoret bedömde att sambandet inte är tillräckligt starkt för att få fullt genomslag vid beräkningarna. Statskontoret bedömde detta mot bakgrund av att det är åldersstrukturen i kommunen som har det starkaste sambandet med kostnaden per invånare och som förklarar en betydande del av de strukturella kostnadsskillnaderna.

2.4.4 Delmodellen behöver ses över

I rapporten pekar Statskontoret även på att det fanns ett långsiktigt behov av att revidera delmodellen i sin helhet. Ett skäl för detta är oklarheten om när uppgifterna om vistelsetider kan uppdateras. Ett annat skäl som nämns i rapporten är att åldersstrukturen över tid visat sig förklara alltmer av de strukturella kostnadsskillnaderna mellan kommunerna.

2.5 Uppdaterad indelningsgrund i delmodellen för barn och ungdomar med utländsk bakgrund (2015:19)

Regeringsuppdrag om delmodellen för barn och unga med utländsk bakgrund.

2.5.1 Uppdraget

Uppdraget var att undersöka om distriktsindelningen som infördes i folkbokföringen 2016 bör utgöra indelningsgrund i delmodellen för barn och ungdomar med utländsk bakgrund.

2.5.2 Förslagna åtgärder

Statskontoret föreslog att distrikt bör utgöra indelningsgrund i delmodellen i stället för församling.

Förslaget har genomförts från och med utjämningsåret 2017.

Motiv för förslagen

Statskontoret utvärderade distriktsindelning i förhållande till de alternativa indelningsgrunderna församling, kommun och valdistrikt. I utvärderingen ställde Statskontoret upp vissa krav på indelningsgrunden när det gäller precision, dataförsörjning och enkelhet. Precision innebär att indelningsgrunden på ett godtagbart sätt fångar upp koncentrationen av barn och elever med utländsk bakgrund och att indelningsgrunden inte leder till skevheter. Kraven på dataförsörjning innebär att indelningen inte kommer att förändras och att delmodellen kan försörjas med uppdaterade befolkningsuppgifter. Enkelhet innebär att beräkningarna är förhållandevis enkla att genomföra. Distriktsindelningen uppfyller dessa krav.

Bilaga: Övriga rapporter från Statskontoret om kommunal utjämning (utan förslag till åtgärder)

I nedanstående tabell finns de övriga rapporter om kommunal utjämning som publicerats av Statskontoret under åren 2008–2016 och som inte innehåller förslag till åtgärder. Rapporterna innefattar exempelvis beskrivningar av utjämningssystemets konstruktion, tekniska lösningar för utjämning och ekonomiska data om den kommunala utjämningen.

Rapporter om kommunal utjämning 2008–2016 – beskrivningar och analyser

År	Rapport/PM	Kommentar
2008	Det kommunala utjämningssystemet – en förstudie (PM), dnr 2008/119-5	Översiktlig beskrivning av det kommunalekonomiska utjämningssystemet. Återger förslag till inriktning för den löpande uppföljningen av det kommunala utjämningssystemet vid Statskontoret. (Förslag från 2005 års uppföljning av utjämningssystemet, SOU 2006:84).
2009	Begrepp och beräkningsätt inom kostnadsutjämningen – en metodstudie (2009:9).	Beskrivning och analys av metoder, tekniker och mått inom kostnadsutjämningen.
2009	Kommunal utjämning i Danmark, Finland och Norge (PM), dnr 2009/94-5	Beskrivning av utjämningssystemet i Danmark, Finland och Norge.
2010	Gränspendlings effekter på det kommunala utjämningssystemet, dnr 2009/94-5	Beskrivning och analys av vissa effekter på utjämningssystemet av att personer som bor i ett land och har arbetsinkomster i ett annat land. Uppdraget gäller konsekvenserna av arbetspendlingen mellan Sverige, Danmark, Finland och Norge.

Rapporter rörande kommunal utjämning 2008–2016 – beskrivningar och analyser (forts.)

År	Rapport/PM	Kommentar
2010	Räkenskapssammandraget för kommuner (PM), dnr 2010/171-5	Beskrivning av kommunstatistiken och regelverket som styr denna. Beskrivning av räkenskapssammandraget för kommuner (RS), som är den huvudsakliga källan för ekonomisk kommunstatistik.
2012	Huvudmannaskapsförändringar och skatteväxlingar i utjämningsystemet (PM), 2011/231-5	Beskrivning av hur det kommunalekonomiska utjämningsystemet tar hänsyn till huvudmannaskapsförändringar. I rapporten gör Statskontoret bedömningen att riksdagen bör ta ställning till hur de skilda huvudmannaskapen ska beaktas i kostnadsutjämningen.
2012	Det kommunala utjämningsystemet – en beskrivning (2012:21)	En samlad beskrivning av det kommunala utjämningsystemets fyra olika delar. Särskilt fokus läggs vid de olika delmodellerna i kostnads-utjämningen.
2012	Hälso- och sjukvårdsmodellen för landsting (PM), dnr 2011/224-5	Dokumentation av hälso- och sjukvårdsmodellen. I rapporten beskrivs den första HoS-modellen (SOU 1994:70) och historik över förslag till förändringar i HoS-modellen från olika utredningar under åren 2000–2011.
2013	Den kommunala utjämningen sedan mitten av 1990-talet – utveckling, funktionssätt och problemområden (2013:19)	<ul style="list-style-type: none"> – Utvecklingen av utfall i det kommunalekonomiska utjämningsystemet sedan mitten av 1990-talet – Olika mått på omfördelning visas – Utfall för olika kommungrupper av inkomst- och kostnadsutjämning över tid – Forskningsöversikt om utjämningsystem och ekonomiska incitament

Rapporter rörande kommunal utjämning 2008–2016 – beskrivningar och analyser (forts.)

År	Rapport/PM	Kommentar
2014	Kostnadsunderlaget i kollektivtrafikmodellen – en översyn (2014:11)	Rapporten visar på vissa felaktigheter i kostnadsunderlaget som användes av Utjämningskommittén.08. Effekter på utjämningen av en korrigering visas. Statskontoret bedömer att en förutsättningslös översyn av kollektivtrafikmodellen bör genomföras. I en sådan översyn skulle ingå att ta fram en regressionsmodell eller annan fördelningsmodell.
2014	Det kommunala utjämningsystemet – en beskrivning av systemet från 2014 (2014:2)	En samlad beskrivning av det kommunala utjämningsystemets fyra olika delar. Särskilt fokus läggs vid de olika delmodellerna i kostnadsutjämningen. (Rapporten är en uppdatering av 2012 års rapport, 2012:21).
2016	Flyktinginvandring och kommunal kostnadsutjämning – Analys av utredningsbehov (2016:32)	Rapporten innehåller analyser och bedömningar mot bakgrund av stora skillnader i mottagande av flyktingar mellan kommunerna. Enligt rapporten finns det ett översynsbehov när gäller de två delmodeller för befolkningsförändringar, delmodellerna inom skolområdet, delmodellen för individ- och familjeomsorg samt delmodellen för hälso- och sjukvård. Delmodellerna kan behöva kompletteras med nya variabler för att fånga upp merkostnader. Det finns också anledning att analysera behovet av en mekanism som utjämnar för kommunal vuxenutbildning. Det beror på att en stor andel av de nyanlända invandrarna har en låg utbildning.